

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Expedita Juris Divini, Natvralis, Et Ecclesiastici Moralis Expositio

Tamburini, Tommaso

Coloniæ Agrippinæ, 1665

Materia proxima, quoad licitum usum. paragrapho 4.

urn:nbn:de:hbz:466:1-40132

submittas sub regulas, vel in alium locum unde aqua actu dilabitur, formamque adhibeas, sufficienter baptizari puerum putant Bonacina, & Leander; mihi dubia videntur hæc, quia sic nimis largè, & remotè diceris puerum abluere.

18. Dixi (actu dilabitur) nam si submittas hominem in prædicta, vel similia loca, ex quibus aqua ex notabili intervallo effluxura est, qua deinde fluente, tu formam proferas, non dubium baptismum, sed certo nullum administraturus mihi videris, quia hoc pacto remotissimè te ad illam abluionem habes.

19. Ex parte baptizandi. Si quis in capillis tantum, si infans in secundina, qua involutus nascitur, si quis in digito, imò etiam in sola manu, vel solo pede abluatur dubiè baptizatur, quia incertum est, aliis affirmantibus, denegantibus aliis, an hoc modo dicantur prædicti absolute, & verè abluui.

20. Si quis immergatur in aquam, sed non emergat; (id quod evenire posset, quando quis in fine immersionis statim moreretur) inter dubia baptismata connumerò, licet enim probabile putem cum Suar. Vasq. Val. Coninck. quos sequitur citatus Hurtadus, a non esse necesse, ut immersioni succedat emersio, sicuti nec si Baptismus fiat per aspersionem, necesse est, ut aqua fluat per corpus baptizandi, sed sufficit si hæreat, eum sic satis, superq; constituatur lotio humana, quemadmodum si manibus madefactis faciem abluas, diceris absolute faciem lavare; licet inquam id probabile putem: tamen, quia non est certum an sic simpliciter apponatur vera ablutio, ideo hunc modum inter baptismata dubia recensendum, quoad praxim, judico, sicuti in simili de hæreo, vel digito madefacto dixi §. 1. num. 13. & mox repetam num. 22.

21. Ex parte aquæ. Uua, vel altera aquæ gutta, & ex Bonacina, b etiam addita tertia, etiam si successivè corpus tangat; dubia ablutio est, cum aliqui negent, aliqui affirmant, sic posse hominem dici absolute abluui.

22. Linteum, vel manum aqua madefacta, & in corpus baptizandi tantummodo impressa, dixi §. 1. num. 13. & nunc in proprio loco repetere debeo, dubium esse, saltem pro praxi, an constituat abluionem absolute dictam, atque adeo dubium esse & baptismum.

§. IV.

De Materia proxima Baptismi quoad licitum usum.

1. Idem hæc proportionaliter dici debet, quod §. 2. dictum est. Solum ex Castropalao s adde, non esse mortale, si quis in Ecclesia, quæ consuevit baptizare per immersionem; baptizaret per effusionem, vel contra, quia hæc censetur levis mutatio.

Occasione prædictorum quæro, an quidam, qui ut infantem jam jam moriturum baptizaret, illum aqua suffocavit, in irregularitatem incidit?

2. Curiosam mihi proposuit quidam difficultatem ex illo casu ortam, qui atate Panormitani contingit, & de quo pluribus disputaverunt tunc Sapientes.

Casus ille fuit hujusmodi: Quidam deferens infantem baptizandum in remotam Ecclesiam, advertit eum morti esse proximum, cum ergo aqua careret, & in puteum, fortè obvium incidere, infantem in illum project, verba formæ legitime pronuntians.

Quare quæsitum Primò fuit, an infans, si vivus ad aquas pervenit, ritè fuerit baptizatus? Fuisse, putavit Panormitanus, & plures Canonistæ, sed nequaquam fuisse multi ex Theologis docuerunt. Præcipua utrorumque ratio fuit, quia Canonistæ tenebant, ad baptismum, non oportere, necessariò immersioni succedere emersionem, oportere tenebant Theologi. Omnes tamen consenserunt, si fortè puer ille vivus extractus fuisset, debuisse sub conditione iterum baptizari. Utraque sententia fuit probabilis, & illam quidem Canonistarum hodie communem jam esse & inter recentiores Theologos invenies, cui favent quæ diximus §. præcedente n. 20. nec tamen nego, opinionem illorum Theologorum à recentioribus & aliquibus, etiam nunc admitti.

3. Quæsitum fuit Secundò, An licitè id fieri, & sine peccato potuerit? Responsumque ab omnibus est, illicitè; quia non sunt facienda mala, ut eveniant bona: occidere autem innocentem, malum est intrinsecè, nam, propter non ab similem rationem,

c Castrop.
de Baptif.
disp. unic.
p. 4. n. 2.

d Suar.
Vasq. Coninck. qui eos citat.
sequitur q. 66. art. 7. dup. p. quibus ad de Castrop. de bapt. d. n. p. 4. n. 10. citans Valentiam Laym. Bonaciam, aliosque, e Toletus, alii quo apud Castrop. l. 2.

NON

non licet, sc̄are uterum matris animam agentis, ad finem baptizandi infantem ibi existentem.

4. Quæstio Tertio à recentioribus ex hac occasione subinde fuit. An, quando baptizandus ita esset infirmus, ut judicaretur mors ipsi fore acceleranda ab aqua ad baptismum necessaria; An inquam tunc licitè baptizari posset? Responditque Coniuck, a
a Coniuck q. 66. a. 7. sub. p. Hurt. d. 1. de bap. diff. 5. Diana p. 5. Tr. 3. ref. 8. Pasqua. dec. 421.
 aliique, casum fore moraliter impossibilem, quia modica aqua, præsertim si admoveatur calida, non videtur possetantum detrimentum afferre. Addit tamen, admissio casu, licitè baptizari, quia ejusmodi periculum ex modica illa aqua, præsertim, ut diximus, calida proveniens, est tam rarum, parvum, atque incertum, ut non debeat venire in considerationem humanam.

5. Hæc olim quæstia sunt; nunc verò ea proponitur difficultas. An ille, qui prædictum infantem projecit in puteum incidit in irregularitatem? & per hanc occasionem idem Secundò queritur de illo, qui baptizet infirmum in eo raro casu, quo ex sola ablutione baptismi moriatur? cujus modo nu. 4. meminimus.

6. Respondeo ad Primum, cum, qui infantem projecit in puteum incurrisse irregularitatem ex delicto, quia (ut nunc suppono) peccavit occidendo innocentem, Dico, ut nunc suppono, nam, si bona fide fecit, & ex bona conscientia, quamvis erronea, non peccavit, unde irregularitatem non contraxit, quia irregularitas ex delicto, sine delicto non incurritur, ut infra latè suo dicitur loco.

7. Respondeo ad Secundum; eum, qui infirmum baptizat in eo raro casu, non incidere in irregularitatem. Acceleratio enim (sunt verba b Hurtadi) illa mortis hominis alias morituri, cui ratione dicta asperisionis exponitur, aded exigua, & insensibilis est, & fit modo ita humano, ut ob salutem æternam non sit contra rationem, ac proinde sic baptizans non manet irregularis, quamvis re ipsa sequatur dicta acceleratio. Hæc Hurtadus.

8. Vides differentiam utriusque casus? In prioris, qui projecit infantem moribundum in puteum, infantem occidit, dum projicit, in posteriore verò infirmum ablucendo, æquæquam occidit, quia ea parva ablutio

non est causa ex se mortis, sicuti est dicta projectio.

9. Favet nostræ, & Hurtadi sententiæ Sotus, c & Zambranus d qui dicunt, baptizantem non incurrisse in irregularitatem, quando est necessitas aliquem baptizandi, & mors accidit propter actionem baptizantis, sed sine illius culpa, ac per accidens, & inopinatò.

§. V.

De Forma Baptismi.

1. AD essentiam formæ baptismi habendam, tria distinctè explicari omnino debent. Primò, Actio exterior, seu actus ipse baptizandi. Secundò, Unitas Dei. Tertio, personarum divinarum Trinitas, quæ certè tria satis bene explicanter in cœmuni, & consueta forma Latinorum: Ego te baptizo in nomine Patris, & Filii, & Spiritus Sancti. Et in forma Græcorum, quam mox ponam num. 15.

2. Illud (in nomine) aliqui dicunt significare idem, quod in invocatione, alii in fide, alii in virtute, id est in autoritate, & potestate: id quod, cum major explicatio ad Theologos e pertineat, innuisse sufficiat.

3. Et quidem, quoad valorem, in qua-cumque lingua profertur ejusmodi formam ad licitum verò usum, Latinum uti forma Græca, Græcum latina, esse mortale, docet Hurtadus, g negat tamen h Valentia, quia hæc cœlestis mutatio accidentalis, & levis momenti, quod certè probabile est.

4. Jam verò, quia difficile est aliquando cognoscere, an, & quando verba, æquivalentia, vel mutata, vel addita, vel corruptè prolata, ejusmodi sint, ut formam mutent essentialiter, vel accidentaliter, atque aded ut certò, vel non certò, vel etiam sub dubio sufficienter ad Baptismi valorem, idèò breviter hic suis sub classibus ea collecta subdam: quamvis circa idem aliqua docuerim, cum de forma Sacramentorum in univèrsam distorui, i quæ sanè erunt omnino recolenda:

Verba

c Sotus in 14. d. 5. q. 3
 d Zambr. de casibus occur. t. 1. p. 10. mor. 12. dub. 12. nu. 16.

c S. Th. 3. p. 9. q. 66. ar. 5. ad 6. a. lique. Lib. p. de Sac. in g. nere cap. 1. in initio. g Hurtad. l. c. diff. 7. h Vale. apud eundem.

i Lib. 1. de Sac. in g. ner. c. 2. §. 3.